

Finansutskottets betänkande 2022/23:FiU15

Samverkan mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag om ändringar i bl.a. penningtvättslagen. Förslagen innebär att brottsbekämpande myndigheter, tillsynsmyndigheter och kreditinstitut ska få samverka i syfte att förebygga, förhindra eller upptäcka penningtvätt. Minst en myndighet måste alltid delta i samverkan. I samverkan ska en deltagare vara skyldig att lämna uppgifter till en annan deltagare trots sekretess eller tystnadsplikt. Vidare ska uppgiftsskyldigheten enligt penningtvättslagen omfatta clearingorganisationer som bedriver clearing eller avveckling av betalningar och företag som tillhandahåller finansiell infrastruktur som avser omedelbara betalningar.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

Behandlade förslag

Proposition 2021/22:251 Samverkan mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Tre yrkanden i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Regeringens lagförslag	5
Vissa frågor om informationsinsamling och informationsutbyte.....	11
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	14
Propositionen	14
Följdmotionen	14
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism med den ändringen att i 4 kap. 9 § 4 ska ett bindestreck läggas till efter ordet "verksamhets",
2. lag om ändring i offentlighets och sekretesslagen (2009:400),
3. lag om ändring i lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:251 punkterna 1–3.

2. Vissa frågor om informationsinsamling och informationsutbyte

Riksdagen avslår motion

2021/22:4776 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkandena 1–3.

Stockholm den 17 november 2022

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Mikael Damberg (S), Oscar Sjöstedt (SD), Gunilla Carlsson (S), Dennis Dioukarev (SD), Björn Wiechel (S), Jan Ericson (M), Ingela Nylund Watz (S), Charlotte Quensel (SD), Adnan Dibrani (S), Ida Drougge (M), Ali Esbati (V), Hans Eklind (KD), Martin Ådahl (C), David Perez (SD), Janine Alm Ericson (MP) och Carl B Hamilton (L).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2021/22:251 Samverkan mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Propositionen har sin grund i den utredning regeringen tillsatte med anledning av ett tillkännagivande från riksdagen om vilka åtgärder som kan vidtas för att stärka arbetet mot penningtvätt (bet. 2018/19:FiU42, rskr. 2018/19:291). Utredningen överlämnade i maj 2021 betänkandet Stärkta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (SOU 2021:42). I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Lagförslaget har granskats av Lagrådet.

En motion med tre yrkanden har väckts med anledning av propositionen. Förslagen i motionen finns i bilaga 1.

I ärendet har utskottet också tagit emot tre skrivelser från Svenska Bankföreningen.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i bl.a. penningtvättslagen som innebär att brottsbekämpande myndigheter, tillsynsmyndigheter och kreditinstitut ska få samverka i syfte att förebygga, förhindra eller upptäcka penningtvätt. Förslagen innebär också att uppgiftsskyldigheten enligt penningtvättslagen utvidgas till fler företag.

Propositionen

Ett effektivt informationsutbyte i arbetet mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Regelverket mot penningtvätt och finansiering av terrorism bygger på att berörda aktörer har tillgång till relevant information. Samtidigt tar nuvarande möjligheter att dela information inte tillräcklig hänsyn till de behov som finns hos kreditinstitut (verksamhetsutövare) och myndigheter. Exempelvis är möjligheterna för myndigheter att dela med sig av sekretessbelagda uppgifter till kreditinstitut begränsade. Kreditinstitutens arbete försvåras också av att de har begränsade möjligheter att dela uppgifter om misstänkta aktiviteter och transaktioner med andra kreditinstitut. Det kan leda till att kreditinstituten får svårt att skapa sig en helhetsbild över deras kunders aktiviteter, vilket i sin tur kan medföra att misstänkta signaler inte fångas upp. Det kan också leda till att aktiviteter och transaktioner rapporteras trots att ytterligare kontakter mellan kreditinstitut skulle kunna ge en legitim förklaring till vad som inledningsvis framstår som ett avvikande beteende.

Regeringen bedömer därför att det finns ett behov av att i ökad omfattning kunna dela uppgifter som omfattas av sekretess eller tystnadsplikt i arbetet mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Ett utökat utbyte av uppgifter bör omfatta sådana fall där behovet av ett effektivt informationsutbyte är extra starkt och därmed särskilt motiverat. Det bör vidare säkerställas att regleringen blir proportionerlig och att enskilda inte utsätts för godtyckliga och omotiverade ingrepp i sin personliga integritet.

Samverkan mot penningtvätt eller finansiering av terrorism

Regeringen föreslår att bestämmelser om samverkan mot penningtvätt och finansiering av terrorism mellan myndigheter och verksamhetsutövare införs i ett nytt kapitel i penningtvättslagen.

Ändamål för och deltagare i samverkan

Samverkan får enligt förslaget ske för att förebygga, förhindra eller upptäcka penningtvätt eller finansiering av terrorism. I samverkan får delta

1. brottsbekämpande myndigheter, Finansinspektionen och kreditinstitut eller
2. brottsbekämpande myndigheter och tillsynsmyndigheter.

Med brottsbekämpande myndigheter avses Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Skatteverket, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten. Med tillsynsmyndigheter avses myndigheter som utövar tillsyn enligt penningtvättslagen. Förslaget innebär i princip att samverkan får ske mellan en eller flera brottsbekämpande myndigheter och ett eller flera kreditinstitut. Finansinspektionen får delta i en sådan samverkan. Samverkan får också ske mellan Finansinspektionen och ett eller flera kreditinstitut. Minst en myndighet måste dock alltid delta i samverkan.

Regeringen avser också att återkomma i frågan om fler verksamhetsutövare än kreditinstitut framöver bör få delta i samverkan.

Förutsättningar för samverkan

Enligt förslaget ska samverkan få ske för att förebygga, förhindra eller upptäcka sådan penningtvätt eller finansiering av terrorism som till sin karaktär, komplexitet eller omfattning är allvarlig. Samverkan ska vidare anordnas så att samverkan inte blir mer långtgående än vad som behövs med hänsyn till ändamålet för samverkan och så att det avsedda resultatet står i rimligt förhållande till de olägenheter som kan antas uppstå för enskilda som berörs av samverkan. Minst en myndighet ska som nämndes ovan alltid delta i samverkan.

Det förhållandet att samverkan avgränsas till allvarligare former av penningtvätt eller finansiering av terrorism, att samverkan ska utformas och anordnas på ett proportionerligt sätt samt att enskilda genom avgränsningen till kreditinstitut ges ett skydd mot godtyckliga ingripanden gör att regeringen anser att möjligheten att utbyta uppgifter om enskilda individer begränsas på ett godtagbart sätt.

Uppgiftsskyldighet och sekretess

Informationsutbytet i samverkan föreslås ske genom en uppgiftsskyldighet. Uppgiftsskyldigheten ska i princip gälla alla typer av uppgifter men förutsätta att den mottagande deltagaren har behov av uppgiften. Den som deltar i samverkan ska trots sekretess eller tystnadsplikt lämna uppgift till en annan deltagare om det behövs för mottagarens deltagande i samverkan. Det finns dock vissa fall när uppgiftsskyldigheten inte ska tillämpas, t.ex. för uppgifter hos myndigheter som är av särskilt känslig karaktär.

Uppgifter som lämnas i samverkan ska inte anses obehörigt röjda enligt bestämmelsen om tystnadsplikt i 4 kap. penningtvättslagen.

Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten (i den del av myndigheten som bedriver åklagarverksamhet) ska enligt förslaget inte vara *skyldiga* att lämna uppgifter i samverkan men ska trots sekretess *få* lämna uppgifter till en annan myndighet eller enskild i samverkan.

Det föreslås också införas en sekretessbrytande bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen som innebär att sekretess inte hindrar att en uppgift lämnas till en enskild eller myndighet vid samverkan.

Beslut om samverkan

Ett beslut om samverkan ska enligt förslaget fattas av den myndighet eller de myndigheter som ska delta i samverkan. Beslutet ska få omfatta kreditinstitut som samtycker till det. Beslutet ska vara skriftligt och i beslutet ska föremålet för samverkan, vilka som deltar och den tid som beslutet avser anges. När det inte längre finns skäl för samverkan ska den avslutas.

Tystnadsplikt

Ett kreditinstitut eller den som är verksam hos institutet får enligt förslaget inte obehörigen röja innehållet i ett beslut om samverkan eller en uppgift som tagits emot i samverkan för en kund eller utomstående. Det ska också upplysas om att bestämmelser om ansvar för den som bryter mot tystnadsplikten finns i brottsbalken.

En kontaktpunkt för samverkan

Regeringen bedömer att Polismyndigheten bör vara kontaktpunkt för frågor om samverkan. I rollen som kontaktpunkt kan Polismyndigheten t.ex. fungera som ett forum för informationsutbyte och kunskapsöverföring för deltagarna i samverkan. Den närmare regleringen av den funktionen ska dock enligt förslaget göras på lägre nivå än lag.

Behandling av personuppgifter i samverkan

Personuppgiftsbehandlingen som sker i samverkan är nödvändig för att utföra uppgiften och får också tydliga ramar genom de föreslagna bestämmelserna om samverkan. Därmed finns det enligt regeringen som utgångspunkt också en rättslig grund för den personuppgiftsbehandling som sker till följd av ett deltagande i samverkan. Dock föreslås ett förtydligande i penningtvättslagen att kreditinstitut som deltar i samverkan ska få behandla känsliga personuppgifter och personuppgifter om lagöverträdelse om det är nödvändigt för att lämna uppgifter i en samverkan. Syftet är att informationsutbytet i samverkan ska vara ändamålsenligt.

Informationsutbyte mellan verksamhetsutövare utanför samverkan

Misstankar om penningtvätt eller finansiering av terrorism kan uppkomma i samband med att transaktioner mellan verksamhetsutövare genomförs. En verksamhetsutövare får dock inte utbyta information om misstänkta transaktioner med en annan verksamhetsutövare annat än i undantagsfall

(4 kap. 9 § penningtvättslagen). Bland annat får vissa verksamhetsutövare utbyta uppgifter med varandra om samma transaktion och samma kund, under förutsättning att respektive verksamhetsutövare tillhör samma verksamhets- eller yrkeskategori.

Utredningen lämnade förslag om att verksamhetsutövare ska få utbyta uppgifter om misstänkta transaktioner utan krav på att transaktionen sker mellan samma kund och mellan verksamhetsutövare som tillhör samma verksamhets- eller yrkeskategori.

Tystnadsplikten och de undantag från den som anges i penningtvättslagen (4 kap. 9 §) genomför fjärde penningtvättsdirektivet (artikel 39). Regeringen har tidigare bedömt att de undantag från tystnadsplikten som tillåts enligt artikeln föreskriver en miniminivå av det informationsutbyte som ska tillåtas och att det inte finns något hinder mot att i nationell rätt utvidga omfattningen av undantagen (prop. 2016/17:173 s. 303). Dock har Europeiska kommissionen lagt fram ett paket med förslag till åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism där det bl.a. föreslås att det gällande fjärde penningtvättsdirektivet till största del ska ersättas av en EU-förordning. Enligt förslaget kommer nuvarande artikel 39 i fjärde penningtvättsdirektivet att ersättas med en i allt väsentligt motsvarande artikel i förordningen. En förordning är direkt tillämplig i alla medlemsstater och får varken inkorporeras eller transformeras i nationell rätt. Regeringen konstaterar att om förordningen antas i föreslaget skick, kommer det inte att vara möjligt att utvidga omfattningen av undantagen från tystnadsplikten på det sätt som utredningen föreslår. Mot den bakgrunden gör regeringen bedömningen att det kommande EU-paketet på området hindrar att utredningens förslag genomförs. Dock anför regeringen att den under förhandlingarna på EU-nivå verkar för att förordningen ska få en i huvudsak motsvarande utformning som utredningens förslag.

Uppgiftsskyldighet

Clearingorganisationer och företag som tillhandahåller finansiell infrastruktur som avser omedelbara betalningar är inte verksamhetsutövare enligt penningtvättslagen.¹ Gemensamt för dessa aktörer är att deras tjänster är ett utflöde av kreditinstitutens verksamhet och att tjänsterna tar sikte på hur betalningar mellan kreditinstitut genomförs. För att underlätta för myndigheterna att använda uppgiftsskyldigheten föreslår regeringen att uppgiftsskyldigheten enligt penningtvättslagen ska omfatta också dessa typer av företag.

¹ Clearingverksamhet gäller clearing eller avveckling av betalningar mellan olika konton i olika kreditinstitut. Omedelbara betalningar gör att brottsvinster kan omsättas i flera led, t.ex. mellan flera konton i flera kreditinstitut.

Tillsyn

Regeringens återkoppling på riksdagens tillkännagivande

Regeringen återkopplar i propositionen på riksdagens tillkännagivande från juni 2019 om att regeringen snarast skulle utreda vilka ytterligare åtgärder som kan vidtas för att stärka arbetet mot penningtvätt. Riksdagen ställde sig bakom vad utskottet (bet. 2018/19:FiU42 s. 9 f., rskr. 2018/19:291) anfört om att uppdraget borde innefatta en noggrann analys av

1. Finansinspektionens kapacitet att effektivt kunna bedriva tillsyn inom området, t.ex. frågor om förutsättningarna för myndighetens kompetensförsörjning och ändamålsenligheten i dagens tillsynsavgifter och sanktionsmöjligheter
2. berörda myndigheters befogenheter i förhållande till bankerna och bankernas befogenheter i förhållande till sina kunder (inklusive frågor om informationsutbyte mellan myndigheter och banker, återkoppling till uppgiftslämnare och sekretess vid informationsutbyte)
3. ändamålsenligheten i befintlig myndighetsstruktur och ansvarsfördelning mellan de penningtvättsbekämpande myndigheterna, såväl nationellt som internationellt.

När det gäller den första punkten hänvisar regeringen till att Finansinspektionens anslag har ökats (se t.ex. prop. 2021/22:1 utg.omr. 2 avsnitt 3.5.4), att inspektionen har omorganiserat sin verksamhet på området och att inspektionen får anses ha goda förutsättningar för att utöva en effektiv tillsyn över verksamhetsutövare. Enligt 2022 års regleringsbrev ska Finansinspektionen redovisa hur anslaget har använts för att stärka tillsynen mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Redovisning ska lämnas för resursfördelningen av myndighetens totala anslag till tillsyn mot penningtvätt och finansiering av terrorism och hur den har utvecklats sedan 2018. Motsvarande uppdrag fanns också i 2020 och 2021 års regleringsbrev.

När det gäller den andra punkten hänvisar regeringen till de förslag om samverkan mot penningtvätt och finansiering av terrorism som lämnas i den här aktuella propositionen.

När det gäller den tredje punkten bedömer regeringen att den svenska myndighetsstrukturen inte hindrar en effektiv bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. En splittrad myndighetsstruktur ställer emellertid krav på samarbete och utbyte av information mellan myndigheterna. Samordningsfunktionen för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism fyller en sådan funktion och regeringens bedömning är densamma som utredningens, nämligen att de lagförslag om samverkan som behandlas i propositionen ytterligare kan förbättra samarbetet och utbytet av information mellan myndigheterna.

Vidare konstaterar regeringen att det paket med förslag till åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism som Europeiska kommissionen har lagt fram – t.ex. en ny tillsynsmyndighet på EU-nivå – och den utvärdering av

området som meddelats av Internationella valutafonden på förhand kan medföra behov av att återkomma till dessa frågor i ett annat sammanhang.

Sammanfattningsvis bedömer regeringen att Finansinspektionen har goda förutsättningar för att utöva effektiv tillsyn över verksamhetsutövare och att myndighetsstrukturen på området inte utgör ett hinder mot en effektiv bekämpning av penningtvätt och terrorism.

Länsstyrelsernas tillsyn över vissa verksamhetsutövare

Länsstyrelsernas möjligheter till riskklassificering av verksamhetsutövare under deras tillsyn skulle enligt regeringen öka väsentligt om länsstyrelserna fick möjlighet att periodiskt begära in relevanta uppgifter om verksamheterna och deras risker. Det är också i linje med de krav som följer av fjärde penningtvättsdirektivet (artikel 48.6 och 48.7), dvs. att medlemsstaterna ska se till att tillsynsmyndigheterna har tillgång till uppgifter som gör det möjligt för dem att riskklassificera sina tillsynsobjekt. Regeringen föreslår därför att det införs en möjlighet till en sådan periodisk rapportering även för de företag som står under länsstyrelsernas tillsyn. Möjligheten föreslås regleras på motsvarande sätt som gäller för verksamhetsutövare under Finansinspektionens tillsyn.

Lämplighetsprövningen av ägare för vissa verksamhetsutövare som står under länsstyrelsernas tillsyn ska ta sikte på verkliga huvudmän.

Bolagsverkets register över verkliga huvudmän

Som ett led i sina åtgärder för kundkännedom enligt penningtvättslagen ska en verksamhetsutövare utreda om en kund har en verklig huvudman. En sådan utredning ska åtminstone avse en sökning i registret över verkliga huvudmän. Syftet med registret är att underlätta verksamhetsutövarnas åtgärder för kundkännedom.

Regeringen föreslår att en anmälan om verklig huvudman ska göras samtidigt som den juridiska personen anmäler sig för registrering, om Bolagsverket är behörig registreringsmyndighet. Skälet är att det kan bidra till en förbättring av registrets kvalitet, bl.a. eftersom Bolagsverket redan vid anmälan om registrering skulle kunna förelägga den juridiska personen att vidta rättelse.

I de fall där registrering av den juridiska personen beslutas av en annan myndighet än Bolagsverket föreslås den nuvarande tidsfristen kvarstå, dvs. en anmälan ska göras senast fyra veckor från det att den juridiska personen har registrerats av en behörig registreringsmyndighet. Det handlar t.ex. om stiftelser och samfällighetsföreningar.

Ikraftträdande

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag. De yrkanden om tillkännagivanden med anledning av lagförslaget som väckts i motionen behandlar utskottet i följande avsnitt.

Vissa frågor om informationsinsamling och informationsutbyte

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om informationsinsamling och informationsutbyte. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående arbete på nationell nivå och EU-nivå med anledning av EU:s lagstiftningspaket om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Motionen

I kommittémotion 2021/22:4776 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) framhålls att arbetet med att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism behöver prioriteras högt och att regeringens proposition innehåller förslag i rätt riktning.

Motionärerna anför att Ekobrottsmyndigheten i dag inte omfattas av den s.k. frågerätten i penningtvättslagen. Den rådande ordningen betyder att underrättelseverksamheten är beroende av finanspolisen för att kunna ställa frågor till verksamhetsutövare. Enligt motionärerna förhalar och försvårar detta myndighetens informationsinsamling. Motionärerna anser därför att lagstiftningen bör ses över så att Ekobrottsmyndigheten omfattas av frågerätten i penningtvättslagen (yrkande 1).

För att bättre bekämpa finansiering av terrorism och organiserad penningtvätt är det enligt motionärerna vidare centralt att kreditinstitut och andra aktörer har förutsättningar att dela information med varandra på ett fullgott sätt i de fall en tydlig misstanke om brott uppstår. Den rådande tolkningen av penningtvättslagen är att det behöver gälla en kund som är kund i båda bankerna (som transaktionen sker mellan) för att möjliggöra att kreditinstituten får dela information sinsemellan. Det medför att förutsättningarna till informationsutbyte i realiteten används mycket begränsat, vilket försvårar kreditinstitutens möjligheter att arbeta mot penningtvätt. Motionärerna menar därför att det bör förtydligas i vilka fall uppgifter kan delas mellan olika verksamhetsutövare för att underlätta bättre informationsutbyten som kan stärka samhällets och kreditinstitutens arbete mot bl.a. penningtvättsbrott (yrkande 2).

Slutligen framhåller motionärerna att det inte får råda några oklarheter om vilken sorts kriminell verksamhet som är föremål för samverkansarbetet. Därför bör definitionen förtydligas alternativt breddas av vad som avses med

att enbart penningtvätt eller finansiering av terrorism som till sin karaktär, komplexitet eller omfattning är allvarlig ska vara föremål för samverkansarbetet med att förebygga, förhindra eller upptäcka brotten (yrkande 3).

Utskottets ställningstagande

Motionärerna anser att lagstiftningen bör ses över så att Ekobrottsmyndigheten omfattas av den s.k. frågerätten i penningtvättslagen (yrkande 1). Utskottet konstaterar att frågerätten, som regleras i penningtvättslagen 4 kap. 6 §, omfattar Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. Att ytterligare myndigheter utöver dessa två myndigheter skulle omfattas av denna frågerätt är inte en fråga som behandlas i propositionen. Inte heller utredningen som ligger till grund för propositionen behandlade den frågan. I sammanhanget vill utskottet dock peka på att regeringen i juni 2022 beslutade om direktiv till en utredning om EU:s lagstiftningspaket om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (dir. 2022:76). Förhandlingar om detta lagstiftningspaket pågår på EU-nivå och förväntas vara klara under våren 2023. En särskild utredare ska lämna förslag till de författningsändringar som behövs för att anpassa svensk rätt till de ändringar i regelverket som blir resultatet av förhandlingarna. Utredaren ska enligt direktivet särskilt ta ställning till bl.a. om tillgången till uppgifter i penningtvättsregistret för brottsbekämpande myndigheter bör utökas. I direktivet anförs bl.a. att tillgången till finansiell information är central för underrättelseverksamheten vid Ekobrottsmyndigheten.

Vidare menar motionärerna att det bör förtydligas i vilka fall uppgifter kan delas mellan olika verksamhetsutövare för att underlätta bättre informationsutbyten som kan stärka samhällets och kreditinstitutens arbete mot bl.a. penningtvättsbrott (yrkande 2). Enligt gällande rätt får en verksamhetsutövare inte utbyta information om misstänkta transaktioner med en annan verksamhetsutövare annat än i undantagsfall (4 kap. 9 § penningtvättslagen). Bland annat får vissa verksamhetsutövare utbyta uppgifter med varandra om samma transaktion och samma kund, under förutsättning att respektive verksamhetsutövare tillhör samma verksamhets- eller yrkeskategori. Tystnadsplikten och de undantag från den som anges i 4 kap. 9 § i penningtvättslagen genomför fjärde penningtvättsdirektivet (artikel 39). Regeringen anför i propositionen (s. 87–88) att den tidigare har bedömt att de undantag från tystnadsplikten som tillåts enligt artikeln i direktivet föreskriver en miniminivå av det informationsutbyte som ska tillåtas och att det inte finns något hinder mot att i nationell rätt utvidga omfattningen av undantagen (prop. 2016/17:173 s. 303). Dock konstaterar regeringen nu att EU-kommissionens framlagda lagstiftningspaket med förslag till åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism innebär att penningtvättsdirektivet till största del ska ersättas av en EU-förordning. En förordning är direkt tillämplig i alla medlemsstater och får varken inkorporeras eller transformeras i nationell rätt. Om förordningen antas i föreslaget skick kommer det som

regeringen konstaterar inte att vara möjligt att utvidga omfattningen av undantagen från tystnadsplikten på det sätt som utredningen föreslår, dvs. att verksamhetsutövare ska få utbyta uppgifter om misstänkta transaktioner utan krav på att transaktionen sker mellan samma kund och mellan verksamhetsutövare som tillhör samma verksamhets- eller yrkeskategori. Regeringen framhåller dock att den under förhandlingarna på EU-nivå aktivt verkar för att förordningen ska få en i huvudsak motsvarande utformning som utredningens förslag, vilket utskottet anser är bra.

Slutligen efterfrågar motionärerna ett förtydligande av vad som avses med att enbart penningtvätt eller finansiering av terrorism som till sin karaktär, komplexitet eller omfattning är allvarlig ska vara föremål för samverkansarbetet (yrkande 3). Enligt regeringens förslag ska samverkan få ske endast för att förebygga, förhindra eller upptäcka sådan penningtvätt och finansiering av terrorism som till sin karaktär, komplexitet eller omfattning är allvarlig (4a kap. 2 § första stycket penningtvättslagen). Enligt andra stycket i samma paragraf ska samverkan anordnas så att den inte blir mer långtgående än vad som behövs med hänsyn till ändamålet för samverkan och så att det avsedda resultatet står i rimligt förhållande till de olägenheter som kan antas uppstå för enskilda som berörs av samverkan. Utskottet konstaterar att det av författningskommentaren till nämnda paragraf (s. 121 i prop.) framgår att kravet markerar att samverkan inte kan beslutas för att generellt underlätta myndigheternas eller kreditinstitutens arbete på området. I stället måste den penningtvätt eller finansiering av terrorism, som samverkan syftar till att motverka, kunna bedömas som allvarlig efter en helhetsbedömning av de omständigheter som räknas upp i paragrafen. Med att karaktären är allvarlig avses främst penningtvätt eller finansiering av terrorism med högt straffvärde. När det gäller om omfattningen är allvarlig kan det t.ex. handla om att den misstänkta verksamheten sammantaget rör stora summor pengar eller att den är nationellt geografiskt utbredd eller innefattar ett stort antal händelser. Även det förhållandet att komplexiteten är allvarlig kan motivera att samverkan beslutas. Exempel som nämns i författningskommentaren är samverkan mot gränsöverskridande verksamhet med kopplingar till flera länder eller om samverkan handlar om att motverka penningtvätt eller finansiering av terrorism som använder sig av svåröverskådliga bolagsstrukturer.

Mot den bakgrunden avstyrker utskottet samtliga motionsyrkanden.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2021/22:251 Samverkan mot penningtvätt och finansiering av terrorism:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän.

Följdmotionen

2021/22:4776 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över lagstiftningen så att Ekobrottsmyndigheten omfattas av den s.k. frågerätten i penningtvättslagen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förtydliga i vilka fall uppgifter kan delas mellan olika verksamhetsutövare för att underlätta bättre informationsutbyten som kan stärka samhällets och kreditinstitutens arbete mot bl.a. penningtvättsbrott, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör förtydliga alternativt bredda definitionen av vad som avses med att enbart penningtvätt eller finansiering av terrorism som till sin karaktär, komplexitet eller omfattning är allvarlig ska vara föremål för samverkansarbetet med att förebygga, förhindra eller upptäcka brotten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

dels att 7 kap. 7 § ska upphöra att gälla,

dels att 4 kap. 6, 9 och 10 §§, 5 kap. 1, 5 och 6 §§, 7 kap. 6 och 9 §§ och 8 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 4 a. kap., tre nya paragrafer, 4 kap. 9 a § och 5 kap. 12 och 13 §§, och närmast före 5 kap. 12 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.**6 §¹**

På begäran av Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen ska en verksamhetsutövare och den som bedriver eller under de senaste fem åren har bedrivit penninginsamling för humanitärt, välgörande, kulturellt eller något annat allmännyttigt ändamål utan dröjsmål lämna alla uppgifter som behövs för en utredning om penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Följande fysiska eller juridiska personer ska på begäran av Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen utan dröjsmål lämna alla uppgifter som behövs för en utredning om penningtvätt eller finansiering av terrorism:

- 1. en verksamhetsutövare,*
- 2. en clearingorganisation som bedriver clearing eller avveckling av betalningar,*
- 3. den som tillhandahåller finansiell infrastruktur som avser omedelbara betalningar, och*
- 4. den som bedriver eller under de senaste fem åren har bedrivit penninginsamling för humanitärt, välgörande, kulturellt eller något annat allmännyttigt ändamål.*

När uppgifter har lämnats enligt 3 §, ska även andra fysiska eller juridiska personer som avses i 1 kap. 2–5 §§ lämna de uppgifter för utredningen som Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen begär.

¹ Senaste lydelse 2019:774.

9 §²

Den fysiska personen, den juridiska personen, dess styrelseledamöter eller anställda får inte för kunden eller för någon utomstående obehörigen röja att en bedömning enligt 2 § utförs, har utförts eller kommer att utföras eller att uppgifter har lämnats enligt 3 eller 6 §.

En verksamhetsutövare eller den som är verksam hos verksamhetsutövaren får inte för en kund eller någon utomstående obehörigen röja att en bedömning enligt 2 § utförs, har utförts eller kommer att utföras eller att uppgifter har lämnats enligt 3 eller 6 §.

Som obehörigt röjande avses inte att

1. uppgifter lämnas till en tillsynsmyndighet eller en brottsbekämpande myndighet,

2. uppgifter lämnas mellan verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–13 med hemvist i EES och som ingår i samma koncern eller mellan sådana verksamhetsutövare och deras filialer och dotterföretag belägna i ett land utanför EES, förutsatt att filialerna och dotterföretagen utanför EES tillämpar gemensamma rutiner som fastställts enligt 2 kap. 8 eller 9 § eller motsvarande krav enligt lagstiftningen i det land där filialen finns eller dotterföretaget har hemvist,

3. uppgifter lämnas mellan advokater, andra oberoende jurister, revisorer, tillhandahållare av bokföringstjänster, skatterådgivare och fastighetsmäklare som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849, i den ursprungliga lydelsen, eller likvärdiga bestämmelser i ett land utanför EES och som är anställda eller på annat sätt verksamma inom samma juridiska person eller olika juridiska personer med gemensamt ägande, gemensam ledning eller gemensam efterlevnadskontroll,

4. uppgifter som rör samma kund och samma transaktion och som omfattar fler än en verksamhetsutövare lämnas mellan sådana juridiska och fysiska personer som anges i 1 kap. 2 § första stycket 1–13 och 18–22, förutsatt att de tillhör samma verksamhets- eller yrkeskategori och omfattas av skyldigheter i fråga om tystnadsplikt och skydd för personuppgifter som följer av denna lag, och

4. uppgifter som rör samma kund och samma transaktion och som omfattar fler än en verksamhetsutövare lämnas mellan sådana juridiska och fysiska personer som anges i 1 kap. 2 § första stycket 1–13 och 18–22, förutsatt att de tillhör samma verksamhets eller yrkeskategori och omfattas av skyldigheter i fråga om tystnadsplikt och skydd för personuppgifter som följer av denna lag,

5. en kund får kännedom om att åtgärder enligt första stycket vidtas eller kan komma att vidtas, när ett röjande inte kan undvikas till följd av verksamhetsutövarens skyldighet att avstå från en transaktion, att avstå från att inleda en affärsförbindelse eller att avsluta en affärsförbindelse enligt 3 kap. 1–3 §§.

5. en kund får kännedom om att åtgärder enligt första stycket vidtas eller kan komma att vidtas, när ett röjande inte kan undvikas till följd av verksamhetsutövarens skyldighet att avstå från en transaktion, att avstå från att inleda en affärsförbindelse eller att avsluta en affärs-

² Senaste lydelse 2021:903.

förbindelse enligt 3 kap. 1–3 §§,
och

*6. uppgifter lämnas i samverkan
enligt 4 a kap.*

Bestämmelser om ansvar för den som bryter mot tystnadsplikten enligt första stycket finns i 20 kap. 3 § brottsbalken.

9 a §

En clearingorganisation som bedriver clearing eller avveckling av betalningar eller den som tillhandahåller finansiell infrastruktur som avser omedelbara betalningar får inte för någon utomstående obehörigen röja att uppgifter har lämnats enligt 6 §. Detsamma gäller den som är verksam hos ett sådant företag.

Bestämmelser om ansvar för den som bryter mot tystnadsplikten enligt första stycket finns i 20 kap. 3 § brottsbalken.

10 §³

En fysisk eller juridisk person som lämnar uppgifter med stöd av 3 eller 6 § får inte göras ansvarig för att ha åsidosatt tystnadsplikt, om personen hade anledning att räkna med att uppgiften borde lämnas. Detsamma gäller en styrelseledamot eller en anställd som lämnar uppgifter för den fysiska eller juridiska personens räkning.

I fråga om europabolag och europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag respektive artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) ska bestämmelsen om styrelseledamot i första stycket tillämpas på en

En verksamhetsutövare eller den som är verksam hos verksamhetsutövaren får inte göras ansvarig för att ha åsidosatt tystnadsplikt för uppgifter som lämnas med stöd av 3 eller 6 §, om personen hade anledning att räkna med att uppgiften borde lämnas.

I fråga om europabolag och europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag respektive artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) ska bestämmelserna i första stycket och

³ Senaste lydelse 2018:737.

ledamot i tillsynsorganet. *Det i 9 § tillämpas på en ledamot i samma gäller bestämmelsen om tillsynsorganet. styrelseledamöter i 9 §.*

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag samt 21 § andra stycket och 26 § lagen (2006:595) om europakooperativ framgår att bestämmelserna i andra stycket ska tillämpas också på ledamöter i ett europabolags eller ett europakooperativs lednings- eller förvaltningsorgan.

Särskilda bestämmelser om ansvar för revisorer i aktiebolag, ekonomiska föreningar, stiftelser och vissa andra företag finns i 5 kap. 2 § stiftelselagen (1994:1220), 37 § revisionslagen (1999:1079), 29 kap. 2 § aktiebolagslagen (2005:551) och 21 kap. 2 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar.

4 a kap. Samverkan mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Ändamål för och deltagare i samverkan

1 § Samverkan enligt detta kapitel får ske för att förebygga, förhindra eller upptäcka penningtvätt och finansiering av terrorism. I samverkan får delta 1. brottsbekämpande myndigheter, Finansinspektionen och verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1 (kreditinstitut), eller

2. brottsbekämpande myndigheter och tillsynsmyndigheter.

Med brottsbekämpande myndigheter avses Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Skatteverket, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten.

Med tillsynsmyndigheter avses myndigheter som utövar tillsyn enligt denna lag.

Förutsättningar för samverkan

2 § Samverkan får ske endast för att förebygga, förhindra eller upptäcka sådan penningtvätt och finansiering av terrorism som till sin karaktär, komplexitet eller omfattning är allvarlig.

Samverkan ska anordnas så att den inte blir mer långtgående än vad som behövs med hänsyn till ändamålet för samverkan och så att det avsedda resultatet står i rimligt förhållande till de olägenheter som kan antas uppstå för enskilda som berörs av samverkan.

I samverkan enligt 1 § första stycket 1 ska minst en myndighet delta.

Uppgiftsskyldighet

3 § Den som deltar i samverkan ska trots sekretess eller tystnadsplikt lämna en uppgift till en annan deltagare om det behövs för mottagarens deltagande i samverkan.

En uppgift ska inte lämnas om det finns en bestämmelse om sekretess eller tystnadsplikt som är tillämplig på uppgiften och om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen eller tystnadsplikten ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut. En uppgift ska heller inte lämnas i den utsträckning uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten, när den bedriver åklagarverksamhet, är inte skyldiga att lämna en uppgift enligt första stycket men får trots sekretess lämna en uppgift till en annan myndighet eller enskild.

Beslut om samverkan

4 § Beslut om samverkan fattas av den myndighet eller de myndigheter som deltar i samverkan. Ett beslut får omfatta kreditinstitut som samtycker till det.

Ett beslut om samverkan ska vara skriftligt. I beslutet ska följande anges:

1. föremålet för samverkan,
2. vilka som deltar i samverkan, och
3. den tid som samverkan ska gälla.

När det inte längre finns skäl för samverkan ska den avslutas.

Tystnadsplikt

5 § Ett kreditinstitut eller den som är verksam hos institutet får inte för en kund eller utomstående obehörigen röja ett beslut om samverkan eller en uppgift som tagits emot i samverkan.

Bestämmelser om ansvar för den som bryter mot tystnadsplikten enligt första stycket finns i 20 kap. 3 § brottsbalken.

5 kap.

1 §⁴

Detta kapitel gäller vid en verksamhetsutövares behandling av personuppgifter enligt denna lag. Kapitlet gäller om behandlingen helt eller delvis är automatiserad eller om personuppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

I detta kapitel finns bestämmelser om behandling av personuppgifter enligt denna lag för

1. verksamhetsutövare (2–11 §§), och
2. andra än verksamhetsutövare (12 och 13 §§).

Kapitlet gäller om behandlingen helt eller delvis är automatiserad eller om personuppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

⁴ Senaste lydelse 2018:332.

5 §⁵

Personuppgifter som avses i artikel 9.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), här benämnd EU:s dataskyddsförordning, får behandlas endast om det är nödvändigt för att

1. bedöma om kunden är en person i politiskt utsatt ställning eller familjemedlem eller känd medarbetare till en sådan person enligt 1 kap. 8–10 §§,

2. bedöma den risk som kan förknippas med kundrelationen enligt 2 kap. 3 §,

3. uppfylla övervakningsskyldigheten enligt 4 kap. 1 §,

4. bedöma misstänkta transaktioner och aktiviteter enligt 4 kap. 2 §, *och*

5. lämna uppgifter enligt 4 kap. 3 och 6 §§.

4. bedöma misstänkta transaktioner och aktiviteter enligt 4 kap. 2 §,

5. lämna uppgifter enligt 4 kap. 3 och 6 §§, *och*

6. lämna uppgifter i samverkan enligt 4 a kap.

Personuppgifterna får också behandlas vid bevarande av handlingar och uppgifter enligt 3 och 4 §§, om det är tillåtet att behandla uppgifterna enligt första stycket.

6 §⁶

Personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning får behandlas endast om det är nödvändigt för att

1. bedöma den risk som kan förknippas med kundrelationen enligt 2 kap. 3 §,

2. uppfylla övervakningsskyldigheten enligt 4 kap. 1 §,

3. bedöma misstänkta transaktioner och aktiviteter enligt 4 kap. 2 §, *och*

4. lämna uppgifter enligt 4 kap. 3 och 6 §§.

3. bedöma misstänkta transaktioner och aktiviteter enligt 4 kap. 2 §,

4. lämna uppgifter enligt 4 kap. 3 och 6 §§, *och*

5. lämna uppgifter i samverkan enligt 4 a kap.

Personuppgifterna får också behandlas vid bevarande av handlingar och uppgifter enligt 3 och 4 §§, om det är tillåtet att behandla uppgifterna enligt första stycket.

Andra än verksamhetsutövare

12 §

Besked om att personuppgifter behandlas enligt 4 kap. 6 § får inte lämnas ut till den registrerade av

⁵ Senaste lydelse 2018:332.

⁶ Senaste lydelse 2018:332.

1. en clearingorganisation som bedriver clearing eller avveckling av betalningar, eller

2. den som tillhandahåller finansiell infrastruktur som avser omedelbara betalningar.

13 §

Uppgift om att personuppgifter behandlas enligt 4 kap. 6 § får inte obehörigen röjas av någon som är verksam hos

1. en clearingorganisation som bedriver clearing eller avveckling av betalningar, eller

2. den som tillhandahåller finansiell infrastruktur som avser omedelbara betalningar.

Ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken ska inte följa för den som bryter mot förbudet i första stycket.

7 kap.

6 §

Den som i väsentlig utsträckning har åsidosatt skyldigheter i näringsverksamhet eller som har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet får inte ägna sig åt verksamhet som är anmälningspliktig enligt 3 §.

Om verksamhetsutövaren är en juridisk person, gäller första stycket den som har ett kvalificerat innehav av andelar i den juridiska personen eller ingår i dess ledning.

Med ett kvalificerat innehav avses i detta kapitel detsamma som i 1 kap. 5 § 15 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Om verksamhetsutövaren är en juridisk person, gäller första stycket den som är verklig huvudman i den juridiska personen eller ingår i dess ledning.

Verksamhetsutövaren ska anmäla förändringar i ledningen till tillsynsmyndigheten.

9 §

Tillsynsmyndigheten ska förelägga en verksamhetsutövare som omfattas av ett förbud enligt 6 § första stycket att

1. upphöra med verksamheten, om verksamhetsutövaren är en fysisk person, eller

2. vidta rättelse och, om rättelse inte vidtas, upphöra med verksamheten, om verksamhetsutövaren är en juridisk person.

Tillsynsmyndigheten får förelägga den som omfattas av ett förbud enligt 6 § andra stycket att avyttra så stor del av andelarna att innehavet därefter inte är kvalificerat eller, om innehavaren av andelarna är en juridisk person,

Tillsynsmyndigheten får förelägga den som omfattas av ett förbud enligt 6 § andra stycket att vidta de åtgärder som behövs för att personen inte längre ska vara verklig huvudman.

att byta ut den diskvalificerade personen i dess ledning.

8 kap.

1 §⁷

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. undantag för vissa speltjänster från tillämpning av lagen eller bestämmelser i den,

2. innehållet i och omfattningen av den allmänna riskbedömningen enligt 2 kap. 1 § och om faktorer som kan tyda på låg eller hög risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism,

3. undantag från kravet på dokumenterade riskbedömningar enligt 2 kap. 2 §,

4. riskklassificering av kunder enligt 2 kap. 3 §, inbegripet faktorer som kan tyda på låg eller hög risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism,

5. innehållet i och omfattningen av interna och gemensamma rutiner enligt 2 kap. 8 och 9 §§,

6. innehållet i rutiner för lämplighetsprövning enligt 2 kap. 13 §,

7. dokumentation av genomförda utbildningar och vilken information och utbildning som ska tillhandahållas anställda enligt 2 kap. 14 §,

8. nödvändiga åtgärder och rutiner enligt 2 kap. 15 § och 6 kap. 4 a §,

9. åtgärder för identitetskontroll enligt 3 kap. 7 och 8 §§,

10. vad som avses med förenklade åtgärder för kundkännedom och i vilka situationer som förenklade åtgärder är tillåtna enligt 3 kap. 15 §,

11. vad som avses med skärpta åtgärder för kundkännedom och i vilka situationer som skärpta åtgärder ska vidtas enligt 3 kap. 16 och 17 §§,

12. hur rapportering till Polismyndigheten ska göras enligt 4 kap. 3 §,

13. hur uppgifter ska lämnas enligt 4 kap. 6 §,

14. system för uppgiftslämning enligt 4 kap. 7 §,

15. bevarande av handlingar och uppgifter enligt 5 kap. 3 §,

16. förutsättningarna för förlängt bevarande av handlingar och uppgifter enligt 5 kap. 4 §,

17. innehållet i och omfattningen av rutiner för intern kontroll och modellriskhantering enligt 6 kap. 1 §,

18. kriterierna för när funktioner som avses i 6 kap. 2 § första stycket ska inrättas samt de krav som ska gälla i fråga om funktionernas organisation, befogenheter och oberoende,

19. organisation, kompetens, befogenheter, funktion och oberoende för den centrala kontaktpunkten enligt 6 kap. 3 §,

20. det särskilda rapporteringssystemet enligt 6 kap. 4 §, och

21. skyldighet för verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–13 att periodiskt eller på begäran lämna uppgifter om sin verksamhet, sina kunder och andra förhållanden som är nödvändiga för

21. skyldighet för verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–13, 16, 17, 19, 20 och 22–24 att periodiskt eller på begäran lämna uppgifter om sin verksamhet, sina kunder och andra förhållanden

⁷ Senaste lydelse 2021:903.

att tillsynsmyndigheter ska kunna bedöma den risk som kan förknippas med de verksamhetsutövare som står under tillsyn.

som är nödvändiga för att tillsynsmyndigheter ska kunna bedöma den risk som kan förknippas med de verksamhetsutövare som står under tillsyn.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

2 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att 15 kap. 1 a §, 27 kap. 5 §, 30 kap. 7, 17 och 24 §§ och 37 kap. 2 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 10 kap. 5 c §, och närmast före 10 kap. 5 c § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

Samverkan mot penningtvätt och finansiering av terrorism

5 c §

Sekretess hindrar inte att en uppgift lämnas till en enskild eller en myndighet enligt 4 a kap. 3 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

15 kap.

1 a §¹

Sekretess gäller för uppgift som en myndighet har fått från ett utländskt organ på grund av en bindande EU-rättsakt eller ett av EU ingånget eller av riksdagen godkänt avtal med en annan stat eller med en mellanfolklig organisation, om det kan antas att Sveriges möjlighet att delta i det internationella samarbete som avses i rättsakten eller avtalet försämras om uppgiften röjs.

Motsvarande sekretess gäller för uppgift som en myndighet har inhämtat i syfte att överlämna den till ett utländskt organ i enlighet med en sådan rättsakt eller ett sådant avtal som avses i första stycket.

Om sekretess gäller enligt första eller andra stycket, får de sekretessbrytande bestämmelserna i 10 kap. 15–27 §§ och 28 § första stycket inte tillämpas.

Om sekretess gäller enligt första eller andra stycket, får de sekretessbrytande bestämmelserna i 10 kap. 5 c §, 15–27 §§ och 28 § första stycket inte tillämpas.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst fyrtio år.

Om det finns särskilda skäl, får dock regeringen meddela föreskrifter om att sekretessen ska gälla under längre tid.

¹ Senaste lydelse 2013:972.

27 kap.5 §²

Sekretessen enligt 1–4 §§ gäller, i den utsträckning riksdagen har godkänt ett avtal om detta med en annan stat eller med en mellanfolklig organisation, i ärende om handräckning eller bistånd som en svensk myndighet lämnar åt en myndighet eller något annat organ i den staten eller inom den mellanfolkliga organisationen i verksamhet som motsvarar den som avses i nämnda paragrafer.

Sekretess gäller, i den utsträckning riksdagen har godkänt ett avtal om detta med en annan stat eller med en mellanfolklig organisation, hos en myndighet i verksamhet som avses i 1–4 §§ för sådan uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som myndigheten förfogar över på grund av avtalet.

Om sekretess gäller enligt andra stycket, får de sekretessbrytande bestämmelserna i 10 kap. 15–27 §§ och 28 § första stycket inte tillämpas i strid med avtalet.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen enligt andra stycket i högst tjugo år.

30 kap.

7 §

Sekretess gäller hos en statlig myndighet i verksamhet som avses i 4–6 §§, i den utsträckning riksdagen har godkänt avtal om detta med en annan stat eller med en mellanfolklig organisation, för sådan uppgift om affärs- eller driftförhållanden och ekonomiska eller personliga förhållanden som myndigheten har fått enligt avtalet. Samma sekretess gäller hos Finansinspektionen för uppgifter som inspektionen har fått från en utländsk myndighet eller ett utländskt organ enligt något annat avtal, om regeringen meddelar föreskrifter om detta.

Om sekretess gäller enligt första stycket, får de sekretessbrytande bestämmelserna i 10 kap. 15–27 §§ och 28 § första stycket inte tillämpas i strid med det aktuella avtalet.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

17 §

Sekretess gäller i ärende om godkännande eller auktorisation av en revisor eller registrering av ett revisionsbolag, om disciplinärt ingripande mot en godkänd eller auktoriserad revisor eller ett registrerat revisionsbolag eller om upphävande av godkännande, auktorisation eller registrering för uppgift om revisorns eller revisionsbolagets ekonomiska ställning eller om annans personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den som uppgiften rör lider skada eller men om uppgiften röjs.

Sekretessen gäller inte beslut i ärendet.

² Senaste lydelse 2011:739.

Om sekretess gäller enligt första stycket, får de sekretessbrytande bestämmelserna i 10 kap. 15–27 §§ och 28 § första stycket inte tillämpas i strid med avtal som träffats med en utländsk myndighet eller ett utländskt organ.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år.

Om sekretess gäller enligt första stycket, får de sekretessbrytande bestämmelserna i 10 kap. 5 c §, 15–27 §§ och 28 § första stycket inte tillämpas i strid med avtal som träffats med en utländsk myndighet eller ett utländskt organ.

24 §

Sekretess gäller, i den utsträckning riksdagen godkänt ett avtal om detta med en annan stat eller med en mellanfolklig organisation, hos en statlig myndighet i verksamhet som avses i 23 §, för sådan uppgift om en enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden som myndigheten förfogar över på grund av avtalet.

Om sekretess gäller enligt första stycket, får de sekretessbrytande bestämmelserna i 10 kap. 15–27 §§ och 28 § första stycket inte tillämpas i strid med det aktuella avtalet.

Om sekretess gäller enligt första stycket, får de sekretessbrytande bestämmelserna i 10 kap. 5 c §, 15–27 §§ och 28 § första stycket inte tillämpas i strid med det aktuella avtalet.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

37 kap.

2 §

Sekretess gäller, i den utsträckning riksdagen har godkänt ett avtal om detta med en annan stat eller med en mellanfolklig organisation, för uppgifter som avses i 1 § och 21 kap. 5 § och som en myndighet fått enligt avtalet.

De sekretessbrytande bestämmelserna i 10 kap. 15–27 §§ och 28 § första stycket får inte tillämpas i strid med avtalet.

De sekretessbrytande bestämmelserna i 10 kap. 5 c §, 15–27 §§ och 28 § första stycket får inte tillämpas i strid med avtalet.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 § lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §

En juridisk person ska anmäla uppgifterna enligt 1 § första stycket till Bolagsverket för registrering i registret över verkliga huvudmän.

En anmälan ska göras senast fyra veckor från det att den juridiska personen har registrerats av en behörig registreringsmyndighet.

När ett förhållande som anmälts eller ska anmälas ändras, ska den juridiska personen anmäla förändringen för registrering. Anmälan ska göras utan dröjsmål efter det att den juridiska personen fått kännedom om det ändrade förhållandet.

En anmälan ska göras

1. samtidigt som den juridiska personen anmäler sig för registrering, om Bolagsverket är behörig registreringsmyndighet, eller

2. senast fyra veckor från det att den juridiska personen har registrerats av en annan behörig registreringsmyndighet.

När ett förhållande som *har* anmälts ändras, ska den juridiska personen anmäla förändringen för registrering. Anmälan ska göras utan dröjsmål efter det att den juridiska personen fått kännedom om det ändrade förhållandet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.